

ОРХОН АЙМГИЙН
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ГАЗАР

9001:2015

37001:2016

ОРХОН АЙМГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ГАЗРЫН **ЗАХИРГАА, ХЯНАЛТЫН ХЭЛТЭС**

2025 он

ЗАХИРГАА, ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН 2025 ОНЫ ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН

2025 оны 12 дугаар сарын 05

Орхон аймаг

Нэг. Захиргаа, хяналтын хэлтсийн танилцуулга

Нийгмийн даатгалын Ерөнхий газрын даргын тушаалаар аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын бүтэц орон тоо, зохион байгуулалт өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан Орхон аймгийн Нийгмийн даатгалын газрын даргын 2024 оны 08 дугаар сарын 28-ны А/31 тоот тушаалаар Хяналт шалгалт, дотоод аудитын тасаг нь Захиргаа, хяналтын хэлтэс болж 12 орон тоотойгоор батлагдсанаас Хяналт шалгалтын улсын байцаагч 2, Нийгмийн хамгааллын хяналтын улсын байцаагч 1 болж нийт 3 хяналтын байцаагч Нийгмийн даатгалын багц хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байгаад 2025 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн Орхон аймгийн Нийгмийн даатгалын газрын даргын А/32 тоот тушаалаар 11 орон тоотойгоор батлаж 1 орон тоо хасагдан ажиллаж байна.

Захиргаа, хяналтын хэлтсийн 9 албан хаагч, 2 ажилчид нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн комисс, өмч хамгаалах комисс, төсөл хөтөлбөр инновацын бүтээмжийн баг, нэгдсэн стандарт хэрэгжүүлэлтийн баг, эцэг эхийн зөвлөл, маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөл зэрэг газрын дэргэдэх 6 орон тооны бус комисс болон зөвлөлд ажиллаж байна.

Хоёр. Захиргааны ажлын чиглэлээр:

- ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН БҮРДҮҮЛЭЛТ, ХӨДӨЛГӨӨНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ ТАЛААР**

2025 оны 12 дугаар сарын байдлаар тус газрын батлагдсан орон тоо 36 байгаагаас гүйцэтгэлээр 35 албан хаагч ажиллаж байна. Газрын даргын орон тоо сул байна. 2025 оны эхний хагаст Төрийн захиргааны албан тушаалын 2 сул орон тоо гарсан бөгөөд Нэг цэгийн үйлчилгээний байцаагч мэргэжилтний сул орон тоог Төрийн албаны тухай хуулийн 27.1.3 дахь хэсэгт заасны дагуу нээлттэй сонгон шалгаруулж төрийн албаны нөөцөд байгаа иргэдээс нөхсөн бол, Сургалт сурталчилгаа хариуцсан мэргэжилтний орон тоог Төрийн албаны зөвлөлийн 2023 оны 25 дугаар тогтоолын дагуу төрийн өөр байгууллагаас шилжүүлэн авч ажиллуулах журмын дагуу нөхсөн. Орон тооны гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүрийн 05-ны өдрийн дотор дээд шатны байгууллагад тайлагнаж ажилласан.

Монгол улсын Их хурлын 2025 оны “Монгол улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө батлах тухай” 48 дугаар тогтоолоор төрийн албаны шинэчлэл хийж, чиг үүргийн давхардалыг арилган төрийн албан хаагчдын тоог 9 хувиар бууруулах замаар чадварлаг цомхон бүтээмжид суурилсан төрийн албыг бэхжүүлэх шийдвэр гарсаны дагуу тус газрын орон тоог 4 өөр бууруулж Нэг цэгийн үйлчилгээ цахим мэдээллийн тасгийг Тэтгэвэр тэтгэмжийн хэлтэст нэгтгэж газрын даргын 2025 оны А/32 тоот тушаалаар бүтэц орон тоог шинэчлэн баталсан. Үүний үндсэн дээр Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн орон тоонд түр орлон гүйцэтгэгчээр ажиллаж байсан 3 албан хаагчийг ажлаас чөлөөлж, үндсэн орон тоонд ажиллаж байсан 2 албан хаагчийг төрийн бусад байгууллагад шилжүүлэн ажиллуулах замаар шийдвэрлэсэн. Мөн бүтэц орон тоо

шинэчлэгдсэнтэй холбоотойгоор өөр албан тушаалд шилжин ажилласан 5 албан хаагчийн ХАСУМ-ийг Авлигатай тэмцэх газарт хянуулсны үндсэн дээр томилгоо хийж ажилласан.

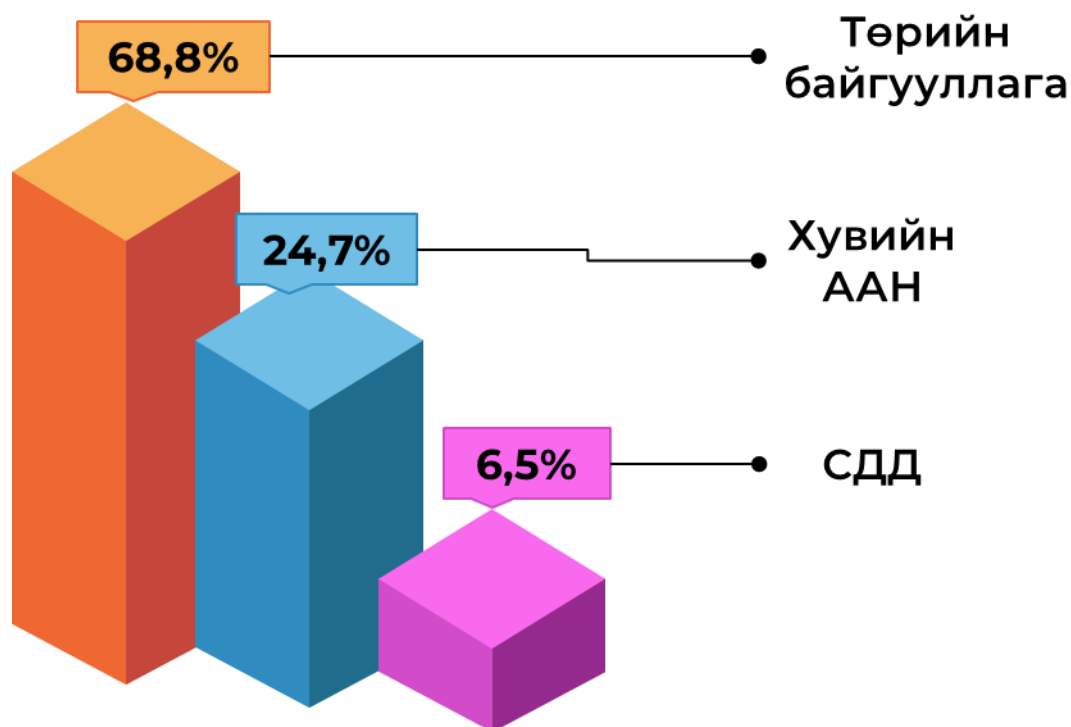
- **ГАДААД ДОТООД СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГААНЫ ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН АЖЛЫН ТАЛААР**

Дотоод: 2025 оны жилийн эцсийн байдлаар Байцаагч, ажилтнуудыг чадавхжуулах дотоодын сургалтыг 104 удаа зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 1284 албан хаагч хамрагдаж, 267072 хүн*цаг зарцуулан хүний нөөцийн хөгжил, ажилтны мэдлэг ур чадварт онцгой анхаарч ажилласан.

Шинэ ажилтан бэлтгэх сургалтыг 4 удаа төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулж шинээр ажилд орж буй төлөөлөгч байцаагч нарт нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтны мэдвэл зохих мэддлэгийг хүргэн ажилласан.

Дотоод сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын ирцийн онооны дундаж болон сэдвийн хамаарлыг харьцуулж үзэхэд :

Гадаад: Ажил олгогч, даатгуулагч, албан бус хөдөлмөр эрхлэгчид чиглэсэн 71 удаагийн сургалтад 3431 иргэд, даатгуулагчийг хамруулсан.

Мөн явуулын үйлчилгээгээр 20 чиглэлд 2 удаа малчдаар явуулын үйлчилгээ хүргэн ажиллаж 678 өрхийн 789 малчин иргэнд мэдээлэл зөвлөгөө хүргэж, 15 удаагийн нээлттэй хаалганы өдөрлөгөөр нийт 544 иргэд, даатгуулагчдад мэдээлэл хүргэж ажилласан.

Цахим: Олон нийтэд цахимаар 208 постер, 16 удаагийн шууд нэвтрүүлэг, 45 удаагийн богино хэмжээний бичлэг, рийл, 1 удаагийн контент хийж нийгмийн сүлжээгээр түгээж нийт 1,171,287 хандалтыг авсан байна.

- **АЛБАН БИЧИГ ХӨТЛӨЛТ, ӨРГӨДӨЛ ГОМДЛЫН ШИЙДВЭРЛЭЛТИЙН ТАЛААР**

Албан хэрэг хөтлөлт: Аж ахуй нэгж байгууллага болон дээд шатны байгууллага руу нийт 642 албан бичиг явуулж, аж ахуй нэгж байгууллага болон дээд газраас ирүүлсэн бичгийн тоо 854 ба үүнээс хариутай бичиг 168 бөгөөд 100% бичгийг хугацаанд нь шийдвэрлэж хаасан байна.

Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт: Иргэдээс нийт 332 өргөдөл ирснээс хуулийн хугацаанд 302 өргөдөл буюу 90.9%-ийг бүрэн шийдвэрлэж, 30 өргөдөл буюу 9.1% нь хугацаандаа явж байна. Өргөдөл гомдлын мэдээг сар бүр буюу 11 удаа, тайланг 6 удаа гаргаж хүргүүлсэн. Аймгийн Засаг даргын шуурхай зөвлөгөөнөөс нийт 20 үүрэг даалгавар өгснийг 100% хэрэгжүүлэн ажилласан.

MNS 5140-1:2021 стандартын 3.2.2-т заасны дагуу ABLE болон E-OFFIC программ дээр ирсэн, явсан албан бичиг, өргөдөл гомдлыг тухай бүрд нь бүртгэн ажиллаж байна.

- **АРХИВЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЛААР**

Архивын баримт хүлээн авах: 2025 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн А/11 тоот дугаартай “Баримт хүлээн авах хуваарь”-ийг газрын даргаар батлуулж хэлтэс, тасаг, нэгжүүдээс хуваарийн дагуу 382 баримтын хамт ирүүлсэн жагсаалтын дагуу архивд хүлээн авч, баримтын бүртгэл хөтөлсөн. Хүлээн авсан баримтуудыг зохих стандартын дагуу цахим мэдээллийн санд бүртгэж, мэдээллийн санг арвижуулсан.

Данс бүртгэл хөтлөх: 2025 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 12 нэр төрлийн 1940 бүртгэл хийсэн.

1. Ажилласан жил нөхөн тооцуулсан иргэдийн бүртгэл - 121
2. Архивын баримт түр ашиглуулсан бүртгэл - 150
3. Архивын хуулбар, хэсэгчилсэн хуулбар, баримтын сэдэвчилсэн жагсаалт олгосон бүртгэл - 367
4. Архивын лавлагаа олгосон бүртгэл (1995 – 2005) - 502
5. 1991-1994 онуудад ажил олгогч байгууллага нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж байсан тухай лавлагаа олгосон бүртгэл - 135
6. Албан байгууллагад архивын лавлагаа олгосон бүртгэл - 14
7. Архивд хүлээн авсан баримтын бүртгэл - 29
8. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагааны бүртгэл (QR кодтой)- 23
9. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагааны бүртгэл (Хүсэлт явуулсан бичиг) – 302
10. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагааны бүртгэл

(Хүсэлт ирүүлсэн бичиг) - 149

11. Эрхийн харьцаа дуусгавар болсон тэтгэврийн хувийн хэргээс материал авсан бүртгэл – 52

12. Архивын байрны дулаан, чийгшил болон цэвэрлэгээ хөтлөх бүртгэл – 96

Нийгмийн даатгалын архивын лавлагаа олгох үйлчилгээ:

2025 онд дараах 7 нэр төрлийн нийт 1246 лавлагаа гаргаж иргэн даатгуулагч, байгууллагуудад үйлчилгээ үзүүлж ажилласан бөгөөд нийт лавлагааны 40,2% нь дотоодын 1995-2005 оны лавлагаа эзэлж байна.

Бусад аймаг, дүүрэгтэй цахимаар лавлагаа солилцох:

Архив албан хэрэг хөтлөлтийн “Абле” системээр 451 лавлагааг аймаг, дүүргийн хэлтсүүдтэй солилцсон байна.

- ✓ Бусад аймаг дүүрэг рүү 302 лавлагаа захиалан авсан
- ✓ Бусад аймаг, дүүргээс 149 лавлагаа ирсэн

- Мэдээллийн технологийн ашиглалтыг сайжруулах ажлын талаар:

Орхон аймгийн Нийгмийн даатгалын газрын 1 сервер, 41 компьютер, 30 принтер, 12 сканер 19 утасны аппаратын хэвийн ажиллах нөхцөлийг хангаж, шинээр ирсэн 10 компьютер 8 принтер, 2 сканер, 5 таблетийг шаардлагатай албан хаагчид программуудыг суулган бэлтгэн өгсөн. 45 удаа техникийн бүрэн бүтэн байдалд хяналтыг тавьж аюулгүй байдлыг хангаж, 38 албан хаагчийн 11 программ хангамжийн эрхийн тохиргоог зөв хийж, программ болон компьютерын нууц үгийг 1 удаа солиулж ажилласан. Шаардлагатай тохиолдол гарч 12 удаа компьютер болон программын нууц үгийг сольсон. Нийт тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн эх файлын 12 удаагийн олголт, шинээр тогтоогдсон болон сунгагдсан тэтгэврийн 101 удаагийн олголтын файлыг хугацаанд нь илгээж хүлээлцэх актыг хэвлэн архивлаж ажилласан. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуульд заасан цахим хуудсанд нээлттэй мэдээлэл байршуулах НДЕГ-аас ирүүлсэн зөвлөмжийн дагуу байгууллагын веб сайт болон мэдээллийн самбарт байршуулах 48 нэр төрлийн мэдээллийг тогтмол шинэчлэн, хөтөлж Shilen.gov.mn сайтад нээлттэй мэдээллээ байршуулан 3-р улиралд 99.36%-тай үнэлгээ авсан. Төрийн байгууллагын нэгдсэн цахим хуудас <https://e-mongolia.mn/> -д өөрийн байгууллагын мэдээллээ оруулан 4-р улирлыг дүгнүүлэхэд бэлтгэн ажиллаж байна. 2025 оны 8-р сард calltext үйлчилгээг нэвтрүүлэн эхмк-ын хуралд оролцсон иргэд, аж ахуй нэгж байгууллага, сайн дурын даатгалд хамрагдсан иргэдэд сануулах, анхааруулах мессэж 1853 дугаарт илгээсэн байна. Албан бичиг солилцооны дундын систем <https://docx.gov.mn/> -д байгууллын токен үүсгэж абле системд холбож өгсөн.

Гурав. Хяналт шалгалтын ажлын чиглэлээр:

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ хийх ажлын хүрээнд:

Шинэчлэн найруулсан Нийгмийн даатгалын багц хууль болон холбогдох эрх зүйн баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангаж, ахуйн нэгж байгууллага, иргэнээс ирүүлсэн албан тоот, өргөдөл, гомдлыг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж ажилласан.

Аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнээс ирүүлсэн 41 албан тоот, хүсэлтийг хүлээн авч хуулийн дагуу илэрсэн зөрчлийг арилгаж, хуулийн хугацаанд дараах баримт бичгийг үйлдэж бүрэн шийдвэрлэсэн байна.

- Улсын байцаагчийн акт - 17
- Улсын байцаагчийн дүгнэлтээр цалин залруулга – 16
- Улсын байцаагчийн дүгнэлтээр төрөл залруулга – 16

Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийн хүрээнд:

12 иргэн, 36 байгууллагад зөрчлийг хэрэг бүртгэлийн ажиллагаа явуулж 8.4 сая төгрөгийн торгуулийг 100% барагдуулж, 350.7 сая төгрөгийн шимтгэл алданги нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэж 220.7 сая төгрөгийг төлүүлж 62,9% барагдуулж, 3

байгууллагын өр авлага, алдангид ногдуулсан 166.8 сая төгрөг, 1.5 сая төгрөгийн торгуулийг шүүхэд хандаж шийдвэрлүүлэхээр ажиллаж байна.

Гадаад болон дотоод хяналт шалгалтын ажлын хүрээнд:

- ГБХНХЯ-аас 2025 оны 01 дүгээр сарын 07-ны өдрийн баталсан 13-07/06 дугаартай удирдамжийн дагуу Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн 2022-2024 оны зарцуулалтыг шалгах ажлын хүрээнд 2762 ажилгүйдлийн хувийн хэргийн бодолт, олголтыг шалгахад 52.0 сая төгрөгийн зөрчлийг илрүүлж, улсын байцаагчийн акт үйлдэж 21.6 сая төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмжийг 18 даатгуулагчид нөхөн олгож, 30.3 сая төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмжийг 28 даатгуулагчид илүү олгосноос 11.3 сая төгрөгийг барагдуулж зөрчлийг арилгах арга хэмжээ авч дөрөвдүгээр улирлын байдлаар 32.9 сая төгрөгийг барагдуулсан нь 63.27%-ийн биелэлттэй байна.
- Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газраас 2024 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн “Аудитаар илэрсэн зөрчлийг шийдвэрлүүлэх тухай” дугаар 360 тооталбан бичгийн дагуу Аймаг, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуульд нэр дэвшсэн 14 нэр дэвшигчийн сонгуулийн зардлын тайланд үндэслэн сонгуулийн менежер, шадар ухуулагчаар ажиллаж урамшуулал цалин авсан 23 иргэний 12.8 сая төгрөгийн цалингийн сангаас төлөх ёстой 2.4 сая төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлд 0.4 сая төгрөгийн алданги ноогдуулж, Зөрчлийн тухай хуулийн 10.17 дугаар зүйлийн 3-д “Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч нь нийгмийн даатгалын шимтгэлийг эрх бүхий байгууллагын тогтоосон хугацаанд төлөөгүй бол учруулсан хохирол нөхөн төлбөрийг гаргуулж хүнийг тавин нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.” гэж заасны дагуу 0.6 сая төгрөгийн торгох шийтгэл оногдуулж, нийт 3.48 сая төгрөгийг нийгмийн даатгалын сангийн дансанд бүрэн төлүүлж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн санд нөхөн оруулж ажилласан.
- Төлөвлөгөөт тусгасан 15 байгууллагаас хуваарийн дагуу 14 объектод хяналт шалгалт хийж, 3 албан шаардлага өгч, 1 байгууллагад зөрчлийн тухай хуулийн дагуу 5.0 сая төгрөгийн торгууль оногдуулан 100% барагдуулж, зөрчлийг арилгах арга хэмжээ авч ажилласан.
- НДЕГ-ын 2025 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн баталсан удирдамжийн дагуу Их, дээд болон коллежийн, түүнчлэн ерөнхий боловсролын үйл ажиллагаа эрхэлдэг хувийн хэвшлийн жагсаалтаар ирсэн нийт 6 байгууллагыг бүрэн шалгаж Нийгмийн даатгалын багц хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг шалгаж 78.31 сая төгрөгийн цалингийн сангаас 5.87 сая төгрөгийн шимтгэл, 1.90 сая төгрөгийн алданги, нийт 7.78 сая төгрөгийн зөрчлийг илрүүлж 100%-ийг барагдуулж ажилласан. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг, үйл ажиллагаа эрхэлдэг хувийн хэвшлийн жагсаалтаар ирсэн нийт 6 байгууллагыг бүрэн шалгаж Нийгмийн даатгалын багц хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг шалгаж 78.55 сая төгрөгийн цалингийн сангаас 10.15 сая төгрөгийн шимтгэл, 2.58 сая

төгрөгийн алданги, нийт 12.74 сая төгрөгийн зөрчлөөс 11.25 сая төгрөгийг буюу 88.3%-ийг барагдуулж ажилласан.

- Орхон аймгийн Нийгмийн даатгалын газрын даргын 2025 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдөр баталсан урьдчилан сэргийлж, зөвлөн туслах шалгалтын удирдамжийн дагуу гадуур явж 336 байгууллага дээр очиж 444 ажил олгогч, ажилтанд мэдээлэл зөвлөгөө өгч, Нийгмийн даатгалд бүртгүүлээгүй, цалин хөлсөө буруу тайлагнадаг, өр авлага үүсгэсэн зөрчилтэй 46 байгууллагад зөрчил арилгах хугацаатай албан шаардлага өгч ажилласан.
- Байгууллагын 48 мэдээллийг веб хуудас, пэйсбүүк хаяг, мэдээллийн 6 самбарт байршуулсан мэдээлэлд улирал бүр хяналт тавьж, дутуу болон шинэчлэх шаардлагатай мэдээллийг залруулж, дараагийн шатны байгууллагаар улирал бүр дүгнүүлэн ажиллаж байна.

Үнэлгээ авсан байдал:

1-р улирлын үнэлгээгээр 96% үнэлүүлсэн.

2-р улирлын үнэлгээгээр 99% үнэлүүлсэн.

3-р улирлын үнэлгээгээр 99% үнэлүүлсэн.

- Шилэн дансны хөтлөлт, мэдээлэл байршуулсан байдалд улирал бүр хяналт тавьж зөрчлийг тухай бүр арилгаж ажилласан ба гуравдугаар улирлын байдлаар үйл ажиллагааны шилэн дансны нийт 171 мэдээлэл оруулахаас гуравдугаар улирлын байдлаар хугацаандаа оруулсан мэдээлэл 112, хугацаа хоцорсон мэдээлэл 14, мэдээлээгүй 45 байна, Нийгмийн даатгалын сангийн шилэн дансны нийт 159 мэдээлэл оруулахаас гуравдугаар улирлын байдлаар хугацаандаа оруулсан мэдээлэл 107, хугацаа хоцорсон мэдээлэл 10, мэдээлээгүй 42 байна. Шалгалтын явцад сангийн шилэн дансны мэдээллийн цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий гүйлгээний илүү мэдээлсэн 5 гүйлгээний 8,976.6 сая төгрөгийн мэдээллийг засаж, дутуу мэдээлсэн 12 гүйлгээний 9,168.7.2 сая төгрөгийн гүйлгээг нөхөн байршуулж нийт 17 гүйлгээний 18,145.3 сая төгрөгийн гүйлгээний зөрчлийг арилгасан. Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журмын дагуу үйл ажиллагааны болон нийгмийн даатгалын сангийн нийт 330 мэдээллээс сар, улирал бүр, эхний хагас, бүтэн жилээр оруулах мэдээллээс хуулийн хугацаанд 219 мэдээллийг байршуулсан боловч 24 мэдээллийг хугацаа хоцроож тайлагнасан. Тухай бүр оруулж байршуулах мэдээллийн шийдвэр гарсан болон орлого зарлагын гүйлгээ хийсний дараа 7 хоногийн дотор байршуулаагүй зэрэг алдаа дутагдлаа дээд газрын болон дотоодын шалгалтын явцад арилгах арга хэмжээ авч ажиллаж байна.